

COLLEGAMENTO CH

Rocca di Papa, 11 febbraio 2017

Zien, je eigen maken, handelen

(indice)

1. [Opening en groeten](#)
2. [Jezelf terugvinden en jezelf geven: jongeren in de Mariapoli Ginetta \(Brazilië\)](#)
3. [De economie van Gemeenschap bij paus Franciscus](#)
4. [Eunice: een criminologe die leeft voor de rechtvaardigheid \(Kenia\)](#)
5. [Kunst die... sociale verandering teweeg brengt \(Costa Rica\)](#)
6. [De familie van Mohamed: liefde en moed \(Italië\)](#)
7. [Uncle Rolf: een blik naar de ander toe \(Duitsland\)](#)
8. [Chiara Lubich: De pijn voorbij](#)
9. [Afsluiting](#)

1. OPENING EN GROETEN

Rafael: Ciao allemaal en welkom op deze wereldafpraak van het focolarejournaal.

Mariana: We zijn heel blij dat we dit moment samen met jullie op te bouwen! Ik ben Mariana, yogalerares.

Rafael: Ik ben Rafael en werk in de administratie van een non-profit organisatie. Mariana komt uit Argentinië.

Mariana: Rafael uit Mexico. We zijn 8 jaar getrouwd en hebben twee kinderen Giosuè e Luz Maria. Nu wonen we in de Castelli Romani.

Rafael: Een speciale groet aan Mexico, en heel het Amerikaanse continent. Hello America!

Mariana: We houden veel van jullie!

Zoals altijd kunnen jullie groeten, boodschappen of jullie indrukken sturen:
met whatsapp: 00 39 3428730175
e-mail: collegamentoch@focolare.org
of via Facebook.com/CollegamentoCH.

Rafael: vanavond is hier bij ons een groep het bestuur van onze gemeente van Rocca di Papa, samen met de burgemeester. Welkom!

Er is ook een vertegenwoordiging van de deelnemers aan de conferentie over de permanente Mariapolis van de Focolarebeweging, die aanwezig zijn in 25 landen over de hele wereld.

Mariapoli betekent "stad van Maria." De eerste Mariapoli's vinden plaats in de bergen van Trente, in de jaren '50, waar zich gedurende de zomermaanden rond de eerste groep van Chiara en haar eerste vriendinnen families, jongeren, religieuzen, verschillende mensen verzamelen ... Onder allen was er, om zo te zeggen, één enkele wet "leven in wederzijdse liefde." Deze wet maakte allen gelijk, gedeputeerden, arbeiders, kinderen, ouderen ... er waren geen verschillen. En dan kwam er een einde aan deze vakantie.

Na enkele jaren zijn de "Permanent Mariapoli's" gekomen, op verschillende tijden en wijzen in vele delen van de wereld. Hier in de zaal, zijn er mensen die in zo'n Mariapoli leven. Bijvoorbeeld Mauro die woont in Acatzingo, in de buurt van de stad Puebla, in Mexico.

Mauro, Mexico is mooi!

Mauro: Echt waar!

Rafael: Welkom, Mauro!

Mauro: Bedankt!

Rafael: Wat is het specifieke van deze Mariapoli?

Mauro: Acatzingo is een stad van ongeveer 40.000 inwoners. In de Mariapoli zijn er ongeveer 40 mensen. Er is een mooie band met de mensen in de omgeving wonen, in de verschillende dorpjes. Veel van hen komen vaak bij ons langs, om te spelen, en veel dingen met ons te doen. In het begin was er ook veel armoede, dus hebben we gezien dat het nodig was om een school op te zetten om deze kinderen en deze families te helpen. We hebben hulp gekregen vanuit verschillende hoeken. Nu heeft deze school ongeveer 400 leerlingen vanaf de kleuterschool tot aan de middelbare school. Er is ook een hele goede relatie met de burgerlijke autoriteiten en ook met de bisschop die ons minstens een keer per jaar komt opzoeken.

Rafael: Bedankt Mauro, prachtig.

Mauro: Jij bedankt.

Mariana: En nu gaan we naar Azië. Nar, je woont in de Filipijnse Mariapoli, Tagaytay, in de buurt van Manila, die vaak mensen verwelkomt uit heel Azië, ook van andere godsdiensten. Is dat zo?

Nar: Ja zeker, dat is zo. Want één van de realiteiten van onze Mariapoli is juist deze dialoog tussen mensen van verschillende godsdiensten. Dus er komen veel mensen van verschillende godsdiensten, zoals bijvoorbeeld een groep mensen van de Rissho Kosei-kai uit Japan, en ook jonge boeddhisten vanuit Vietnam, Myanmar, Thailand, omdat ze echt een ervaring van dialoog van het leven willen opdoen, zo geven we een getuigenis. En Chiara had dat ook zo in gedachten.

Mariana: Mooi! Bedankt, Nar.

En nu: Ciao Renata, je hebt vele jaren in Ottmaring gewoond, Duitsland, in de permanente Mariapoli in de buurt van Augsburg, we weten dat daar samen mensen leven van verschillende christelijke kerken, hoe is dat samenzijn?

Renata: Ja precies, in Ottmaring zijn er twee christelijke gemeenschappen: De gemeenschap van de Focolarebeweging en ook een Evangelische Broederschap, dat is de karakteristiek van deze permanente Mariapoli. Toen deze twee gemeenschappen elkaar ongeveer 50 jaar geleden ontmoetten was het liefde op het eerste gezicht, want deze bewegingen hadden beiden als woord van leven "Opdat allen één zijn" dus beiden willen ze bijdragen aan de eenheid van de christenen.

500 jaar geleden is de reformatie geweest en dit oecumenische stadje - dat ontstaan is met de zegen van de beide Kerken - wil een bijdrage van leven en ervaring geven van al deze 50 jaren. Het is een vruchtbaar terrein geweest voor de ontmoetingen van bisschoppen van verschillende Kerken en enkele documenten die later invloed hebben gehad voor alle christenen, zijn voorbereid in dit stadje.

We houden echt veel van elkaar in dit stadje. Het is echt een ervaring van eenheid in verscheidenheid. Een plaats van dialoog waar ook andere christenen ruimte vinden. Daar is ook "samen voor Europa" ontstaan een netwerk van ongeveer 250 verschillende bewegingen en gemeenschappen waar iedereen zich inzet om een ziel te geven aan Europa.

Mariana: Bedankt, Renata, bedankt.

2. JEZELF TERUGVINDEN EN JEZELF GEVEN: JONGEREN IN DE MARIAPOLI GINETTA (BRAZILIË)

Mariana: Een 40 km van São Paulo in Brazilië ligt de permanente Mariapolis Ginetta. Er is een groep van Jongeren voor een Verenigde Wereld die hier zes maanden doorbrengen voor een "school" van het leven. Laten we er naar gaan kijken.

Marcos Bomfim, reporter: Wij zijn 40 kilometer van de stad van Sao Paulo, in de Mariapoli Ginetta: een vormings- en ontvangstcentrum van de leden van de Focolare Beweging. Sinds ongeveer een jaar wordt hier een nieuwe ervaring beleefd. De school van de Jongeren voor een Verenigde Wereld. Een ervaring van zes maanden waar jongeren de kans kregen om hun eigen toekomst te plannen en hun talenten te ontdekken.

Raphael Strauss, Duitsland: Ik wilde iets concreets doen op sociaal gebied of een wereldreis maken, maar ik wist niet precies wat.

Antonio Neto, Brazilië: De grootste uitdaging was voor mij dat ik mezelf minderwaardig voelde, omdat de anderen niet hadden geleefd, wat ik had doorgemaakt.

Ik herinner me een les waarin iedereen liet zien wat hij kon geven, ... Op dat moment had ik niets om te geven, alleen maar een leven met veel pijn en lijden.

Darlene Bomfim, Life Coach: op de eerste plaats je eigen geschiedenis aanvaarden. Hoe die ook is. Er zijn jonge mensen die afkomstig zijn uit een meer gestructureerde familie, andere families zijn minder gestructureerd. Het zijn verhalen van jongeren, die al hun trauma's hebben,

hun problemen. Dan is er ook het werk. In het werk hebben deze jonge mensen de mogelijkheid om relaties te ontwikkelen en alles wat ze leren in praktijk te brengen.

(tekst: Project “Jardim Margarida” / Wijk “do Carmo” / Bakkerij “Espiga Dourada”)

Bruna de Oliveira, Brazilië: Een van de jongeren van het project, vroeg me om een video, een documentaire te maken van het project Jardim Margarida, omdat zij wist wat mijn opleiding was. Maar ik voelde dat ik het niet moest doen, maar de kinderen zelf. Het ging erom ze te motiveren en aan te moedigen om het te doen. Het interessante was om ze erbij te betrekken. Ik moest hen over mijn werk vertellen, hen erbij betrekken om dit project uit te voeren en dat zij het in handen moesten nemen. Het was erg interessant.

Nieuwsberichten (Braziliaanse TV): In Vargem Grande Paulista, op ongeveer 50 km van Sao Paulo, hebben regen en harde wind veel schade veroorzaakt...

Guilherme Cazzari, Brasile: Het was een normale dag, het regende; Ze kwamen met het nieuws tijdens een les: "De Jardim Margarida - de buurt waar we werkten – staat onder water." Dit heeft me door elkaar geschud. Die dag was het dat ik werkelijk begrepen heb wat ik had geleerd, nu moesten we het in praktijk te brengen.

Darlene Bomfim: We hebben een aantal technieken ontwikkeld, een aantal Coachings-instrumenten die de ontmoeting met zichzelf zou moeten vergemakkelijken, zodat ze daarna ook een levensplan voor zichzelf kunnen ontwikkelen, een doel en de weg om dat te bereiken. Tijdens de eindevaluatie was één van de meest interessante dingen dat ze inzicht hadden in hun eigen toekomst.

Antonio Neto: Ik had geen vooruitzichten toen ik aankwam, maar vandaag heb ik een aantal doelen. Ondanks mijn gevoel van minderwaardigheid wil ik nu groeien...

Raphael Strauss (Duitsland): Ik ga vrijwilligerswerk doen in “El Morro” een krottenwijk van Florianopolis. Ik ga daar wonen en het zal zeker een zeer sterke ervaring voor mij zijn. Ikzelf heb in Europa niemand ontmoet die zo een sterke ervaring beleeft heeft als ik, Waarom wil ik vrijwilligerswerk doen? Omdat ik aan anderen wil geven wat ik heb geleerd in deze zes maanden van de school.

Rafael: Muito obrigado amigos! Bedankt!

3. DE ECONOMIE VAN GEMEENSCHAP BIJ PAUS FRANCISCUS

Rafael: Geld, armoede en de toekomst. Zijn de drie thema's die paus Franciscus benadrukte bij de ontmoeting met 1.200 ondernemers en jonge studenten van de Economie van gemeenschap, afgelopen 4 februari in het Vaticaan. Laten we de beelden bekijken.

Speaker: De vreugde is een kenmerk van de ontmoeting van paus Franciscus met de ongeveer 1.200 ondernemers, jongeren en economen van de Economie van gemeenschap,

afkomstig uit 54 landen, 25 jaar na het inspirerend idee van Chiara, dat in de loop der jaren een overvloed aan bedrijven of netwerken van bedrijven tot stand heeft gebracht, bezielde door de geest van een economie van gemeenschap om armoede en sociale onrechtvaardigheid uit te roeien.

Net voor de komst van de paus, sprak professor Stefano Zamagni van de Universiteit van Bologna, die de eerste inspiratie voor dit idee in Chiara heeft opgeroepen en ondersteund. Na hem volgden er getuigenissen van verwezenlijkingen van deze nieuwe realiteit van gemeenschap in Brazilië, waar de economie van de gemeenschap het licht heeft gezien, maar ook in Korea, Italië en Argentinië tot aan de armste inheemse gemeenschappen.

Luigino Bruni: Beste Heilige Vader mijn en ons eerste woord is “bedankt”.

Speaker: Het is Luigino Bruni, focolarino en econoom, die de paus verwelkomt. Hij vat het “bedankt” van allen samen, voor de diepe aandacht van de paus voor de economie, door de encyclieken en dat niet alleen. Hij stelt hem de gemeenschap voor die geleefd wordt als een levensstijl, zowel persoonlijk als ook door het bedrijf, als antwoord om armoede en onrechtvaardigheid te bestrijden. Bij hem voegen zich de stemmen van Florencia, Cornelius, Teresa en Maria Helena die aan de paus een omhelzing van hun landen en de armen brengen. Tijdens zijn toespraak die sober en krachtig is vindt de paus weerklank in het publiek. Hij onderstreept de noodzakelijke eenheid tussen de twee woorden: economie en gemeenschap.

Paus Franciscus: Twee woorden die de huidige cultuur goed van elkaar gescheiden houdt en vaak als tegenpolen beschouwt. [...] Met jullie leven laten jullie zien dat de economie en de gemeenschap mooier worden als de één naast de ander staat. Mooier de economie, dat zeker, maar ook mooier de gemeenschap, want de geestelijke gemeenschap van harten is nog voller als die ook gemeenschap van goederen wordt, van talenten van winst.

Speaker: De paus onderstreepte het belang van de gemeenschap van de winst, om zo van het geld geen afgod te maken en de noodzaak om een economisch systeem tot stand te brengen dat zich niet beperkt tot de zorg voor de slachtoffers van de onrechtvaardigheid, maar dat een samenleving creëert waarin de mensen niet worden afgedankt en buitengesloten. Hij sloot af door iedereen uit te nodigen zich géén zorgen te maken over grote aantallen, maar om eerder zout en gist te zijn van een economie van gemeenschap...

Papa Francesco: Het “nee” aan een economie die vermoordt wordt een “ja” aan een economie die laat leven, omdat hij deelt, de armen niet buitensluit en de winst gebruikt om gemeenschap te creëren. [...] Ik wens jullie toe om samen verder te gaan, om zaad te zijn, zout en gist van een andere economie: de economie van het koninkrijk, waar de rijken hun rijkdom weten te delen, en de armen armen zijn die zalig genoemd worden. Bedankt.

Rafael: Rafael. De paus zei: "Het 'nee' tegen een economie die vermoordt wordt een" ja " tegen een economie die het leven geeft", woorden die echt naar voren zijn gekomen, ook in de media. We horen een aantal reacties van de ondernemers die daar aanwezig waren..

Armando Tortelli, Gruppo Prodi, Curitiba - Brazilië

De paus was geweldig toen hij zei dat we niet alleen het geld in gemeenschap moeten brengen, de winst, maar onszelf in gemeenschap moeten brengen, voor de anderen. Dat is het beste geschenk! Het lijkt mij dat we tot nu toe een flink stuk weg hebben afgelegd.

Ernesto Figueredo, Gestar, Camaguey - Cuba: *Het is een mooie kans, of meer nog een noodzaak voor Cuba, waar er sprake is van een debat tussen de socialistische staatseconomie en de kapitalistische economie, en buiten dat denk ik dat het een flinke impuls kan geven niet alleen aan de economie, maar in wezen om ons ook als persoon weer op te bouwen in Cuba.*

Teresa Ganzon, Bangko Kabayan, Batangas - Filippijnen: *De tijden zijn niet gemakkelijk, voor iemand in onze business, bijvoorbeeld - de banksector; De huidige tijd maakt het erg moeilijk om een uitdrukking van gemeenschap te zijn in de financiële wereld. Dus het betekent veel voor mij om dit met de paus te kunnen delen, en op de een of andere manier het gevoel te hebben dat hem dit ook na aan het hart staat.*

Steve William Azeumo, Ass. Economia Comunione Africa Centrale, Yaoundé - Kameroen: *Hij heeft duidelijk gemaakt wat het verschil is tussen de filantropie zoals het kapitalisme dat beleefd en de gemeenschap. Hij zei dat we zout en gist moeten zijn en dat we nog verder vooruit moeten gaan met moed, nederigheid en vreugde.*

Bettina González, Boomerang Viajes, Buenos Aires – Argentina: *Vaak vergissen we ons en denken we dat het systeem ons wordt opgelegd, maar wij zijn het zélf die het creëren; we hebben de grote verantwoordelijkheid om te beginnen het systeem te veranderen, een verplichting t.o.v. de armen om ze te blijven opnemen in onze bedrijven, hard te blijven werken om de armoede uit te roeien, en vooral om werkgelegenheid te creëren, dat is onze grootste uitdaging vandaag.*

Corneille Kibimbwa, Centro Ospedaliero, Kinshasa - Congo: *Afrika is één in zijn lijden moet ik zeggen, en we willen werken om het lijden te verminderen, het zo mogelijk zelfs te elimineren met onze economie van gemeenschap.*

Mabel Ortiz, Galeano Cafe Shop, Tegucigalpa – Honduras: *We moeten geven, we moeten dit geschenk van de economie van gemeenschap geven. Mijn bedrijf doet het al sinds een paar jaar, maar we gaan aan alle ondernemers van Honduras laten zien dat dit de enige manier is om de armoede in onze landen van de derde wereld uit te roeien.*

Mário Maia Matos, Hub EoC-INN, Lisbona – Portugallo: *Het is vooral een profetie geweest: begrijpen dat de economie van gemeenschap in de woorden van paus Franciscus de profetie van de dag van vandaag is, dat die ons laat geloven dat een betere samenleving mogelijk is, waar het geld en de armen "samengebracht" werkelijk de toekomst kunnen zijn.*

John and Julie Mundell, Mundell & Associates, Indianapolis - USA

John: *Ik denk dat het een enorme stimulans voor ons zal zijn, en ook voor ons ondernemers geeft het ons dat extra zetje, speciaal in het dagelijks werk dat we doen, waar het soms moeilijk is, het is typisch van het werk dat het chaotisch is, maar als we de woorden van de paus herinneren vandaag gaat het iets zijn dat we als een schat bewaren.*

Julie: Ja, Hij herinnerde ons eraan dat het werk met geld te maken heeft, maar dat het werk vooral met liefde te maken heeft.

Rafael: Anouk Grevin, Franse, econoom, ook jij was aanwezig op deze belangrijke ontmoeting met de paus in het Vaticaan. Anouk, hoe leg je in een paar woorden de Economie van gemeenschap uit? Wat zou een ondernemer in het bijzonder moeten weten als hij meer wil weten over dit onderwerp?

Anouk Grevin: Ik geloof dat de paus zelf de mooiste definitie heeft gegeven en daar zijn we hem heel dankbaar voor. De economie van gemeenschap is meer dan een praktijk van bedrijfsvoeren een economische visie. Een visie die de persoon, de armsten in het centrum plaatst, het geschenk de gratuititeit, de wederzijdsheid, niet de winst en het geld. Dus een ondernemer die met de economie van gemeenschap in zee wil gaan kan verschillende manieren vinden om die in praktijk te brengen, ieder vindt zijn eigen manier, misschien is de meest symbolische, de meest originele die die Chiara ons aan het begin heeft aangegeven, om de winst onder te verdelen, dat is niet alleen hulp geven aan wie het nodig heeft, maar ook zeg je daarmee, de winst is niet het doel van het bedrijf, het doel is om iedereen te dienen en vooral wie het het meest nodig heeft.

Rafael: Een laatste vraag: wat zijn nu de prioriteiten van de Economie van gemeenschap?

Anouk: Ik kan er twee geven. Als eerste de jongeren. Vooral die jongeren steunen die van plan zijn om een bedrijf op te zetten volgens de economie van gemeenschap om zo de bedrijven te vermenigvuldigen. Jongeren of jong in het ondernemen. Ook de jongeren steunen zodat ze ons met veel creativiteit manieren laten ontdekken om dit idee, deze cultuur van het geven, overal bekendheid te geven. Niet alleen onder de ondernemers. Ik kom nu uit Afrika waar ik in de universiteit van Kameroen jongeren heb gezien die clubs van de economie van gemeenschap hebben opgericht, om dit idee om hen heen te verspreiden.

En de tweede prioriteit is om een juist beeld te geven van de armoede. De economie van gemeenschap is geen filantropie om mensen in nood te helpen. Het is de zekerheid dat we allemaal oneindig veel rijkdom hebben, die ontdekt moeten worden. We zijn ook allemaal arm en we willen een persoon niet reduceren tot zijn economische kwetsbaarheid. Ieder heeft iets te geven en de EdC wil aan iedereen de mogelijkheid geven om niet alleen te ontvangen wat hem ontbreekt maar ook om alle rijkdommen die hij heeft te geven en die aan andere ontbreken.

Rafael: Heel mooi, heel mooi, Bedankt Anouk en we zullen deze ontwikkelingen met jullie mee volgen.

4. EUNICE: EEN CRIMINOLOGE DIE LEEFT VOOR DE RECHTVAARDIGHEID (KENIA)

Mariana: We slaan de pagina om. We gaan naar Nairobi, Kenia. Laten we luisteren naar het getuigenis van Eunice, een criminologe die zich elke dag inzet om te proberen de rechtvaardigheid in haar stad terug te brengen.

Eunice Wanta Ikapel, Criminele onderzoeks eenheid, Nairobi (Kenia): Mijn studies? Ik heb twee graden: de eerste studie die ik gedaan heb is sociologie, (...) Ik werk met de recherche - (...) Mijn tweede graad is in criminologie, omdat ik voelde dat ik om beter met dergelijke moeilijke situaties om te kunnen gaan ik de criminaliteit en mensen die een misdaad begaan beter wilde begrijpen.

Elke dag zijn er verschillende uitdagingen, grote uitdagingen waar meer kracht, meer wijsheid (...) en veel kennis voor nodig is.

Een man kwam naar mijn kantoor en hij meldde mij dat zijn vriend hem voor 1,3 miljoen shilling had opgelicht(...) Dus nam ik deze aangifte op en ging ik met hem naar de andere man om hem te arresteren.

(...) Veel van mijn collega's deelden de mening dat deze man naar de gevangenis moest worden gebracht vanwege diefstal (...) Ik sprak met hen beiden. (...) omdat de verdachte bereid was om het geld terug te geven, het totale bedrag, raadde ik de aanklager aan om het geld gewoon aan te nemen en hem vergeven, in plaats van hem naar de gevangenis te laten brengen. Hij heeft jonge kinderen, hij heeft een gezin. Dus aan het eind van de dag waren ze het allemaal eens met mijn verzoek en de zaak werd opgelost. De één betaalde het geld en de ander vergaf die andere man en allebei gingen ze tevreden naar huis.

Waar ik mijn kracht vindt? In de gemeenschap, de meeste weekenden ga ik naar het Focolare waar ik mijn ervaringen deel, nieuwe ideeën krijg, ook. En meer dan alles vraag ik elke ochtend de wijsheid van God en omdat God weet van het werk dat ik doe, heb ik zijn aanwezigheid daarbij nodig(...)

Mijn hoop voor de stad Nairobi en voor het heel Kenia is dat mensen in een stad leven waar geen misdaad meer zal zijn, in een stad waar er hoop is (...). Een stad waar iedereen blij zal zijn en iedereen het werk waardeert dat we doen.

Mariana: Bedankt Eunice, we weten dat je zojuist een dochtertje hebt gekregen. We wensen jullie het allerbeste!

5. KUNST DIE... SOCIALE VERANDERING TEWEEG BRENGT (COSTA RICA)

Rafael: We vervolgen onze reis door de wereld. We gaan naar Costa Rica. Bij de grens concentreert zich een groot aantal vluchtelingen uit Nicaragua, Honduras, Haïti en Venezuela,.

Dat is waar Tina en Sandro, met hun vrienden, voortrekkers zijn van een project van broederschap door middel van kunst. We zullen het ontdekken door deze beelden die ze ons hebben gestuurd.

Tina Murg – Austria – Ontwerpster en lerares in kunst: *Hallo Mijn naam is Tina Mung.*

Sandro Rojas Badilla: – Costa Rica – Graphic communicator: *Ik ben Sandro Rojas Badilla en ik kom uit Costa Rica.*

Tina: *Ik kom uit Oostenrijk, we zijn twee jaar geleden getrouwd en we wonen in de hoofdstad van Costa Rica, San José.*

Sandro: *We werken beiden op het gebied van de kunst.*

Tina: *Met ons huwelijk wilden we niet alleen een familie vormen, maar dat dit pakt ook een betekenis zou hebben die verder reikte. We wilden een deel van ons leven wijden, de Broederschap.*

Sandro: *Ja, van kleins af aan leven we de cultuur van de eenheid en dat is iets waar we Chiara Lubich diep dankbaar voor zijn, zij heeft ons geïnspireerd om dit project te starten wat we nu vandaag F project CR noemen.*

Wij werken op een interdisciplinaire manier voor de broederschap met behulp van kunst als instrument voor sociale verandering. We zijn dit project begonnen gericht op het helpen van migranten die passeren en bij de noordelijke grens van het land blijven hangen. We doen dat door ze niet alleen te helpen met basisbehoeften, maar ook met het brengen van kunst: spelen, dans en muziek ... alles wat de ziel kan vullen.

En dat niet alleen bij de grens met de migranten, maar ook in verschillende andere regio's van het land met als doel de lokale bevolking gevoelig te maken voor het probleem.

Mariana Chaves, Advocaat in mensenrechten, Costa Rica: *De grootste bevolkingsgroepen die naar Costa Rica zijn gekomen, als asielzoekers, zijn uit Salvador, Honduras, Venezuela, Colombia, en ook een klein percentage mensen uit Haïti en verschillende Afrikaanse landen, die voor deze optie van internationale bescherming hebben gekozen.*

Speaker: *Het was een nieuwe situatie voor ons land en de regering was niet voorbereid op een dergelijke situatie. Toch hebben zij voorzien in kampen voor tijdelijke huisvesting voor deze mensen. Het duurde niet lang totdat F PROJECT CR, gevormd door een groep vrienden, van start ging.*

Nayle Yrigoyen, Professionele danseres, Venezuela: *Om te beginnen ben ik op een bepaald moment zelf vluchteling geweest en de aanpak van de situatie van de huidige migranten is daarom iets persoonlijks. Het project inspireerde me erg met zijn artistieke aanpak die de kunst gebruikt als een universele taal voor een sociale verandering.*

Speaker: *Vanaf het begin van het project in oktober 2016, tot nu toe is het ons gelukt om hen maandelijks te bezoeken om kunst en hulp te brengen.*

Viviana Lopez, sociaal werkster, Costa Rica: Het was een gelegenheid om mooie mensen te ontmoeten, een ervaringen die me verandert heeft. Ik ben getuige geweest van de kunst als universele taal, het is één van de beste strategieën om te communiceren tussen mensen.

Tina: Het mooiste was om de vreugde op de gezichten te zien van de mensen die we hebben bezocht en van de vrijwilligers.

Esteban Hernandez, Comunicator, Costa Rica: We denken dat wij het zijn die hulp geven, maar elke keer dat we terug te komen in de bus, beseffen we dat we hulp ontvangen hebben.

Carlos Acosta, Socioloog, Costa Rica: Dit is een kans om iets concreets te doen voor concrete mensen met concrete moeilijke situaties, het waren niet alleen maar woorden en goede intenties, het belangrijkste wat ik geleerd heb is dat dingen worden bereikt door ze te doen, er is geen andere manier.

Speaker: Samenwerking is de sleutel, de samenwerking met andere groepen en verenigingen op artistiek en sociaal gebied heeft dit project mogelijk gemaakt en heeft de gemeenschap en het F PROJECT de mogelijkheid gegeven om te groeien. Met de hulp van veel solidaire mensen en bedrijven. F-PROJECT heeft meer dan 1.000 pallets naar het kamp gebracht die heel hard nodig waren na de orkaan Otto, om slaapplekken te kunnen creëren voor de migranten.

Sandro: We zijn ook gestart met een campagne in de nationale media en met social network, dit heeft veel geholpen om bekendheid te geven aan de situatie.

Adrian Hernandez, Student sociologie, Costa Rica: Het is een ervaring die heel de wereld moet meemaken, maar als die herhaalt kan worden, blijvend kan zijn ... geweldig!

Veronica Gomez, Student geschiedenis, Costa Rica: Dank zij F PROJECTO heb ik de echt waarde van de broederschap leren kennen.

Rodrigo Umana, scholier, Costa Rica: Net als al dit soort initiatieven, broederlijkheid, mensen helpen die het nodig hebben is "cool"!

Tina: We willen niet dat de wet van de collectieve angst ons beheerst.

Sandro: Uiteindelijk stammen we allemaal op de één of andere manier af van migranten, misschien van een andere generatie. Broederschap moet een heel normaal woord zijn, voor wezens die op eenzelfde planeet wonen.

Mariana: Bedankt Tina e Sandro e allen daar in Costa Rica!

6. DE FAMILIE VAN MOHAMED: LIEFDE EN MOED (ITALIË)

Mariana: We spreken over meer migranten. het verhaal van een Italiaanse familie en Mohamed, een jongen die de zee met boten uit Afrika is overgestoken.

"Er zijn dingen die je niet kunt zien met je ogen, maar je kunt ze ervaren zien met de liefde en met moed. Want de liefde overwint alles. "Dit leert Mohamed ons.

Franco Di Biase: Wil iemand fruit? Wil je een beetje water? Kijk.

Met Kerst 2015 heb ik Mohammed leren kennen, één van die jongens die met de boten uit Afrika is gekomen. Ik ontmoette hem in het ziekenhuis, hij had een agressieve lymfklierkanker en was helemaal alleen. Zo gauw hij uit het ziekenhuis ontslagen was hebben we besloten met onze familie om hem in huis en in de familie op te nemen, om hem de mogelijkheid te geven dat moeilijke moment van zijn leven, samen tegemoet te gaan.

Graziella Di Biase We hebben hem als een echte zoon opgenomen, een zoon die wij uitgekozen hebben. We hebben voor hem gezorgd in alle opzichten, de materiele noden, we hebben hem gevoed, gekleed. En toen hij wat beter was is hij ook naar school gegaan. En Mohammed was vooral een jongen die een heel groot geloof had, hij was moslim, dus we hebben er voor gezorgd dat dit geloof niet minder werd, maar dat het een belangrijke steun voor hem kon zijn in deze periode. We brachten hem naar de moskee, en thuis had hij ruimte voor zijn gebed, waar hij heel trouw aan was.

Luca Di Biase: In het begin was de situatie moeilijk, want mijn ruimte werd beperkt. Een dag heeft mijn moeder gezien dat ik veranderd was en in tranen is ze bij me gekomen en heeft ze gezegd dat ze haar zoon niet wilde verliezen door een andere persoon. Vanaf dat moment heb ik gevoeld dat datgene wat ik meemaakte een geschenk was, een prachtige ervaring. De band tussen Mohammed en mij is compleet omgeslagen en we zijn onmisbaar geworden de één voor de ander.

Federica Di Biase: In het begin is het een beetje moeilijk geweest om een band met Mohammed op te bouwen, want in hun cultuur is de relatie met meisjes anders. Ik heb geprobeerd om me van de beste kant te laten zien en hij heeft me dat werkelijk met het honderdvoud terugbetaald, hij heeft me de ware waarden van het leven geleerd.

Francesco Di Biase: De artsen geloofden hun ogen niet, en ze hebben me de toestemming gegeven om hem zelfs 's nachts op te zoeken, vanaf het moment dat mijn aanwezigheid een stabilisatie teweegbracht van alle waarden in hem, iets indrukwekkends!

Ciao!

Luca: Ciao Francesco, we horen je!

Federica: Lucas!... Kun je niet even naar je kamer gaan?

Luca: Kijk wat Francesco gedaan heeft!

Franco: Mohamed verloor het gezichtsvermogen aan één oog, maar hij liet zich nooit uit het veld slaan. In de laatste post geschreven op Facebook schrijft hij: "Er zijn dingen die je niet kunt zien met je ogen, maar je kunt ze voelen en leven met liefde en moed, want de liefde overwint alles".

Graziella: De laatste tijd is het ons gelukt om de moeder van Mohamed op te sporen, het was een heel mooi moment. Een van de mooiste dingen die ze ons gezegd heeft was: "Jullie zijn nu

zijn echte familie, ik gaf hem het natuurlijke leven, maar jullie hebben hem het ware leven gegeven”.

Lied gezongen door Federica en Graziella

je kunt een komeet bij de staart nemen en door het heelal vliegen

Misschien kun je nu je doel bereiken die andere wereld die je nooit vond

alleen moest het niet zo gaan, alleen zijn we nu, allemaal een beetje meer alleen

en dat komt door jou

(tekst tijdens het lied: Begravenis van Mohamed in de christelijke kerk

Begravenis van Mohamed in de moskee

Mariana: Bedankt familie Di Biase.

7. UNCLE ROLF: EEN BLIK NAAR DE ANDER TOE (DUITSLAND)

Rafael: Het lijden maakt deel uit van het leven. Het kan je vernietigen, maar het kan ook een springplank zijn naar nieuwe wegen, soms ondenkbare. We laten jullie het verhaal van Rolf zien die voor veel nieuwe vrienden “uncle Rolf” oom Rolf is geworden.

(tekst: Suderburg - Duitsland)

Rolf Infanger: *Hier woonden we met Maria, mijn vrouw. Het was een heel eenvoudig leven, vooral aan de anderen toegewijd. Na een paar jaar hebben we een miskraam gehad. Toen hebben we geprobeerd om een kind te adopteren, maar daar was ik al te oud voor. Ze hebben ons voorgesteld of we niet tijdelijk de zorg voor kinderen op ons wilde nemen. En dat hebben we gedaan, en in zes jaar hebben we meer dan 38 kinderen hier bij ons gehad, soms voor vier vijf, tot elf maanden.*

Die ochtend toen ik van huis ben vertrokken was ze nog gezond, ik stond op, zij lag nog in bed en ik vroeg haar "Heb je goed geslapen?" Ze zei: "Ja, maar ik heb het een beetje koud." ik bedekte haar met mijn deken die nog warm was en ze zei me: "Weet je dat ik zoveel van je hou?" ik zeg, "natuurlijk weet ik dat." We gaven elkaar een kus en ik ben van huis vertrokken, en toen ik terugkwam na het werk in de middag zat ze zonder krachten op haar knieën in de keuken, en ik vroeg haar: "Maria, wat doe je?" en ze gaf me geen antwoord. Zij had een longembolie gehad, en alle hulp kwam te laat.

De volgende dagen waren dramatisch omdat ik voelde dat alle fundamenten onder mijn voeten als het ware waren weggevallen.

Ik begreep niet waarom een 45-jarige persoon zo jong moest vertrekken, midden in het leven. Ik kwam toen in een diepe crisis, ook van het geloof. Dit kruis wilde ik niet accepteren, maar ik vroeg me af: "Wat heeft Jezus daarna gedaan? Ook Hij aan het kruis schreeuwde:" Waarom? Waarom

heb Jij mij verlaten?" Hij begreep niets meer, maar daarna heeft Hij zich toch toevertrouwd aan de Vader" aan U vertrouw ik mijn geest" en ik zei tegen mezelf: "Als je echt bestaat, help me dan, laat me zien wat ik moet doen in de toekomst?"- ik voelde of ik geen toekomst meer had - "Leid mij." Als ik nu terugkijk, vandaag, kan ik zeggen dat echt zo geweest is.

Een vriend van mij vroeg me na de begrafenis van Maria om met hem mee te gaan naar Myanmar. Ik wist niet eens wat Myanmar was. Hij ging daar naar toe om de Focolare Beweging - die op dat moment in die regio begon - te helpen. Ik dacht even na en zei tegen mezelf: "Misschien is dit het beste wat ik kan doen, zo denk ik niet alleen maar aan mezelf en mijn problemen." En zo ben ik drie maanden later met hem vertrokken.

De mensen hebben indruk op me gemaakt, ze zijn eenvoudig, maar met een groot hart. De ontmoeting met Pater Carlos heeft mijn leven veranderd. Toen ik hem vroeg wat hij deed, vertelde hij me dat hij pastoor was van een dorp van 3.800 mensen, maar dat hij ook een opvang had voor kinderen uit de omliggende dorpen, die in zijn dorp naar school gingen. Hij had 120 kinderen. Toen vroeg ik: "Maar hoeveel geld heb je per dag nodig voor 120 kinderen?" En hij begon te rekenen: voor voedsel, voor kleding, voor medicijnen, voor schoolgeld, voor diesel, om elektriciteit te krijgen voor de elektrische generator, hij zegt: "25 euro." ik zeg: "25 euro voor 120 kinderen? Dat kan niet. Je maakt ergens een fout" - "Nee, nee, het is echt zo." Dat heeft de visie van mijn boekhouding veranderd, hoe ik mijn geld gebruik.

Bij mijn terugkeer vertelde ik dit aan mijn vrienden, familie en kennissen, en één na de ander begon me wat geld te geven. En de één zei tegen me: "Hier heb je voor een week," een ander: "Hier heb je voor twee dagen," een ander voor een maand; Toen dacht ik om dat te verzamelen en dan te verzenden.

Mijn beste vriend, is advocaat, hij zei tegen me: "Rolf, als je zo geld inzamelt, zou je echt een vereniging moeten opzetten." En dat hebben we gedaan.

We proberen met onze hulp die mensen verantwoordelijk te maken, om ze onafhankelijk te maken, zodat ze zichzelf en de anderen om zich heen kunnen helpen.

Na de dood van Maria voelde ik dat de Eeuwige Vader mijn leven in handen had genomen, en dat Hij me leidde, me de weg wees.

Ik zag de dingen niet, ik heb dat echt van haar geleerd om om me heen te kijken, ver om me heen. Ik bleef door de wereld gaan met haar ogen. In die zin voel ik me vergezeld door haar ook in de reizen die ik maak, want ik weet dat ik een beschermengel heb, iemand die naar me kijkt, die ... ja.

Tekst: Sinds enkele jaren werkt de vereniging Maria Schlegel in de armste streken van Myanmar met voedingsprojecten en micro-credieten. Dit jaar zijn 600 mensen geholpen, vooral vrouwen en kinderen.

Mariana: Bedankt Rolf, om ons deelgenoot te maken van jouw leven. En voor die brede blik om ons heen, die ons het lijden van de ander als ons eigen lijden laat voelen en ons aanzet om te handelen. Jouw verhaal heeft ons de opname van Chiara uit laten kiezen die we nu zullen zien.

8. CHIARA LUBICH: DE PIJN VOORBIJ

Mariana: Chiara beantwoordt de vraag van een jongeman. De vraag wordt voorgelezen door Eli Folonari. Het is 7 mei 1995.

Eli: "*[...] Het lijkt me, nu ik de beweging ken, dat de eenheid verwezenlijkt wordt door jezelf aan de anderen te geven. Het kost moeite om een deel van jezelf te verliezen om ruimte te scheppen voor wie tegenover je staat, maar jezelf aan de ander geven is de grootste vreugde die je kunt ondervinden. Als ik je video's zie, hoor ik vaak spreken over het lijden van de verlaten Jezus. Ik vroeg mezelf af: 'Is dat hetzelfde lijden dat ik ervaar op het moment dat ik mezelf verlies om open te staan voor de ander of is dat iets anders?' Als het iets anders is, kan ik dat dan ook beleven ook al heb ik geen godsdienstige overtuiging?'"*

Chiara: *Leonardo, ik kan er niet onderuit om hier de termen van onze beweging te gebruiken, ook al proberen we het met mate te doen, want het wordt niet altijd op prijs gesteld, want jij spreekt al over de verlaten Jezus, een aspect van onze spiritualiteit.*

Je zegt, dat je probeert om dat te beleven door je leeg te maken van jezelf om open te staan voor de ander. Dat is de techniek van de eenheid. Het is nodig dat je dat doet om één te zijn met de ander en elkaar te begrijpen om daarna te kunnen antwoorden. Dat is helemaal juist.

Het is niet de enige manier waarop we die liefde voor de verlaten Jezus beleven. We beleven die ook, omdat Paulus heel duidelijk zei: "Ik ken alleen Christus en die gekruisigd." Het is de samenvatting van heel ons christelijk geloof.

We passen dat ook in andere omstandigheden toe. Bijvoorbeeld als we mensen tegenkomen die op Hem lijken. Daar heeft Jezus zich verlaten gevoeld en dus iemand die verlaten is, mensen die aan de rand van de maatschappij leven of wezen. Jezus voelde zich wees, want Hij had het gevoel geen vader meer te hebben. Hij voelde zich gescheiden van de Vader en dus alle mensen die lijden onder scheidingen van welke vorm dan ook: tussen familieleden, culturen, volkeren of rassen. Die benaderen we met onze liefde, omdat die een aspect van de verlaten Jezus vormen.

We vinden Hem in onze medemensen.

We vinden Hem in ons persoonlijk lijden, want we voelen onszelf soms ook in de steek gelaten, teleurgesteld, vervolgd, niet bemind. Dat is allemaal een aspect van (...) wat Hij die uit de hemel kwam, hier op aarde heeft geleden.

En dan proberen we ook dat lijden te omhelzen en om niet in het lijden te blijven steken, zeggen we tegen Jezus, aan wie we ons hebben gegeven: "Kijk, eigenlijk leef je nu in zekere zin in mij. Ik ben er blij mee, omdat ik me aan jou heb gegeven." We proberen Hem dan dit lijden te geven en daarna beminnen we de anderen of doen 'de wil van God' d.w.z. onze plicht, en dan verdwijnt dat lijden meestal. Je wordt er niet meer door geblokkeerd.

We vinden Hem ook terug in alle verdeeldheid in de wereld, tussen de kerken bijvoorbeeld. Daarom hebben we anglicanen, gereformeerden, lutheranen en orthodoxen benaderd en voelen ons sterk verwant. In onze beweging zijn er heel veel, dat weet je wel.

Of in andere vormen van verdeeldheid in de wereld, bijvoorbeeld tussen de verschillende godsdiensten: we voelen ons enigszins anders, want een boeddhist is geen christen, een hindoe is geen christen of boeddhist of moslim.

In die verdeeldheid zien we Hem ook, herkennen we Zijn gelaat. In plaats van dan de moed op te geven en terug te deinzen, gaan we uit liefde voor Hem vooruit en spreken we ook met deze broers en zussen van ons, voeren we een dialoog, door steeds die basis van eenheid te zoeken, die er is, datgene wat ons verbindt, want er is altijd wel iets wat ons verbindt.

Wat de andere godsdiensten betreft, bestaat er bijvoorbeeld een zin, die ook in het evangelie staat: "Wat je niet wilt dat jou aangedaan wordt, doe dat ook een ander niet." Die zin is in alle godsdiensten te vinden. Op die basis kunnen we dus al een sterke eenheid aantreffen met gelovigen van andere godsdiensten.

We vinden de verlaten Jezus dus, zoals jij zei, in het onszelf leegmaken om open te staan voor de ander, in het persoonlijk lijden, in alle verdeeldheid in de wereld zowel op godsdienstig als menselijk, maatschappelijk gebied, verdeeldheid tussen partijen. In plaats van elkaar het leven onmogelijk te maken en eronder te lijden, proberen we de ander te begrijpen, tot een gesprek of een ontspannen sfeer te komen. Begrijp je wat ik bedoel? [.....]¹

9. AFSLUITING

Emmaus: Heel mooi. We bedanken Chiara nog voor deze gedachte en voor al datgene wat we daarvoor gezien hebben, want al datgene wat we gezien hebben is vrucht van deze liefde van Chiara en van al die genen die haar gevolgd zijn, van de verlaten Jezus, dus vrucht van deze liefde voor het lijden, dat ons opmerkzaam maakt voor het lijden van de ander en ons de manier

¹ Uit een antwoord van Chiara Lubich tot enkele vrienden van niet religieuze overtuiging in Loppiano (Italië), il 07/05/1995.

laat zoeken en vaak ook te vinden om de last te verlichten. Dus ik heb de indruk dat we vanuit dit focolarejournaal vertrekken. We gaan hem zoeken in het lijden van al de anderen, we kijken het in de ogen, we maken het ons eigen en zeggen, wat kan ik doen? wat kan ik doen? wat kan ik doen? en dat dan doen. Op die manier, en de beste wensen voor iedereen. Ciao

Rafael: Bedankt, Emmaus!

Mariana: Bedankt, bedankt Emmaus!

Rafael: Rafael: We zijn aan het einde gekomen. Bedankt dat jullie hebben deel genomen aan dit focolarejournaal. De volgende afspraak zal op 22 april zijn om 10. Uur 's morgens Italiaanse tijd. Ciao a tutti!

Mariana: Ciao, adios!

Rafael: Adios a todos! (applausi)